SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 19. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 29, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 29-го СІЧНЯ 1993. Ч. 19. РІК C.

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ СВІТОВОЇ РАДИ

Київ (УНІАР). — Тут у днях 22—24-го січня відбулося засідання Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР) — громадської організації, створеної на першому Світовому форумі українців у серпні 1992 року.

Участь в засіданні взяли 42 особи, з них 14 представляли східню діяспору, інші 14 — західню діяспору і ще 14 — Україну. Під час обговорення статуту УВКР виникли розбіжності в поглядах представників східньої та західньої діяспор. Останні виступили як бльок, об'єднаний понад 25 років тому у Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ) і у зв'язку з цим претендують на особливий статус. Їх підтримали також і представники України. Представники західньої діяспори наполягали на тому, щоб УВКР не займалася комерційною діяльністю. Вони навели приклад, коли члени УВКР з числа народних депутатів України використовували свої уповноваження на Заході не на благо України.

Східня діяспора не погодилася з такою думкою, пояснивши, що УВКР повинна навчитися себе утримувати, оскільки грошей для існування їй ніхто не дасть. Чимало дискусій було з приводу того, чи варто розділяти діяспору на східню і західню. Однак дальший хід обговорення проєкту статуту, на думку деяких членів УВКР, фактично закріпив існування двох діяспор з нерівноправними уповноваженнями на користь західньої.

Багато уваги приділено програмі розбудови східньої діяспори. До програми включено духовно-культурне відродження, вивчення рідної мови, поширення часописів тощо. Представники західньої діяспори висловили пропозицію, щоб українські громади Заходу взяли під опіку громади східньої діяспори.

Учасники засідання затвердили статут УВКР та ухвалили ряд заяв, постанов та інших документів, які заторкують проблеми громадянства, можливість повернення в Україну тощо.

В понеділок, 25-го січня, в приміщенні Спілки Письменників України відбулася пресова конференція президії УВКР, присвячена підсумкам першого засідання цієї організації. Кореспондентам розповіли, що головою УВКР обрано письменника Івана Драча, його першим заступником — Павла Мовчана. Згідно з ухваленою програмою дій, першочергову масову акцію УВКР присвятить 60-річчю Великого голоду. У зв'язку з цим оприлюднено заяву про необхідність спорудження пам'ятника жертвам голоду 1932-33 років та відзначення Днів Скорботи і Пам'яті.

УВКР вносить пропозицію ухвалити рішення Кабінету Міністрів про безплатне навчання на гуманітарних факультетах вищих навчальних закладів України випускників-українців з країн СНД та Східньої Европи.

Оприлюднено заяву Президії УВКР з приводу становища українців-військовослужбовців, які служать в арміях інших держав. В окремому зверненні до голови Комісії Верховної Ради України у закордонних справах Дмитра Павличка та до міністра закордонних справ України Анатолія Зленка є прохання посприяти, щоб працівники українських амбасад увійшли в контакт з відповідними державними органами з метою виявлення українців-втікачів з російської армії та повернення їх в Україну.

О. БІЛОРУС У ЛІГАЙТОНІ

Лігайтон, Па. (ОДВУ). — У суботу, 13-го лютого, амбасадор України у Вашінгтоні Олег Білорус буде у Вугільному басейні, щоб зустріти визначного фільмового актора Джека Пеленса в справі накручення фільму про Україну. Цього самого дня о год. 3:30 по полудні амбасадор О. Білорус завітає на Оселю ім. О. Ольжича в Лігайтоні, щоб зустрітись з українською громадою.

В. Чорновіл відповідає „Ню Йорк Таймсові"

Джерзі Сити, Н.Дж. — У щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 28-го січня поміщено відповідь Вячеслава Чорновола на редакційну статтю в тому щоденнику з 11-го січня, де Україні закидується, що вона ставить перешкоди на шляху до ратифікації договорів у справі нуклеарного роззброєння.

На початку листа В. Чорновіл представляє себе читачам, як колишній кандидат на президента України, політичний в'язень і провідник демократичного Руху. Далі він стверджує, що Україна ніяк не хоче перешкоджати миру, який можливий при нуклеарному роззброєнні. Навпаки, Україна, як пише В. Чорновіл, досі терпить наслідки атомового вибуху у Чорнобилі, більше як хто інший відчуває небезпеку нуклеарної зброї та потребу занехання її виробу і в ніякому випадку не хоче затримувати свого місця, як третя найсильніша країна з таким арсеналом.

Всупереч думки західніх держав, що Україна призадумується над ратифікацією договору у цій справі, не є доказом бажання бути потугою, а радше вказує на журбу за свій недавно здобутий престиж незалежної держави. Цілими століттями Україна була окупована Росією, а тепер після розпаду СССР Росія зробила певний прогрес у стосунках з сусідами, як і з Заходом, і це привітали укранські демократи. Але, не зважаючи на це, існують щи сильні шовіністичні течії серед росіян і є небезпека, що ці крайньо націоналістичні сили візьмуть верх і будуть старатися зайняти давні совєтські території, зокрема Україну. Тому Україна, пише В. Чорновіл, мусить вимагати конкретних і точних запевнень безпеки від тих, що мають нуклеарну зброю, заки передасть нуклеарні споруди до свого сильнішого, але непевного сусіда — Росії. Чим скорше Росія погодиться з тим, що вона не є імперіялісичною державою, тим скорше стосунки між Росією і Україною, а також Росією і інішими державами унормалізуються, — закінчує В. Чорновіл.

Український фільм здобув престижеві нагороди

Торонто. — Український фільм „Кисневий голод" з великим успіхом представляє Україну і українське кіномистецтво на міжнародній арені. Фільм, виготовлений в 1992 році, був офіційно запрошений до участи у важливих міжнародних фестивалях у Венеції, Торонто, Мангаймі та Тесальоніках, де його покази викликали велике зацікавлення кінокритиків.

На фестивалі у Венеції у вересні 1992 року фільм отримав спеціяльну нагороду Асоціяції італійських кінокритиків і, як вирізнення, організатори фестивалю показали фільм на додаткових показах в Римі, Міляні та інших містах Італії. Після того успіху, „Кисневий голод" виграв ще одну нагороду на фестивалі в Тесальоніках (листопад 1992 року), де головний актор Тарас Денисенко отримав престижеву нагороду найкращого актора. На фестивалях в Торонто і Мангаймі цей український фільм також отримав похвальні рецензії критиків і був важним претендентом на виграння головної нагороди. На всіх тих фестивалях „Кисневий голод" був єдиним фільмовим представником України.

„Кисневий голод" розповідає історію молодого українця Романа Білика, який відбуває обов'язкову військову службу в совєтській армії. Фільм знімався в 1991 році на діючих військових об'єктах, включно з такими, які ще недавно були секретними складами ядерної зброї. Історія Р. Білика — це історія поступової денаціоналізації та морального розкладу молодого покоління українців, які опинялися в рядах совєтської армії. Глядач може побачити у фільмі не тільки дійсний стан деморалізованої

(Закінчення на стор. 4)

ЗСА вестимуть твердішу політику на Балканах

Вашінгтон. — У вівторок, 26-го січня, державний секретар ЗСА Воррен Кристофер заявив, що Уряд Билла Клінтона має намір зайняти більш тверде становище щодо балканського конфлікту. „Відтепер проблема Боснії набуде першорядного значення", — сказав В. Кристофер.

Як відомо, під час передвиборчої кампанії Б. Клінтон критикував президента Джорджа Буша за недостатню підтримку боснійських мусулман, котрі не мали сили відбивати сербську агресію. В. Кристофер підкреслив, що нова Адміністрація покищо не випрацювала конкретної політики щодо Балканів і ще рано говорити про будь-які терміни, однак Державний департамент буде діяти в тому напрямку, щоб скасувати ембарго на доставу зброї законному боснійському урядові. Крім того говориться про стаорення Міжнародного Трибуналу для розгляду злочинних вчинків.

Лондон, коментуючи виступ В. Кристофера, висловився цілком у протилежному сенсі. Член британського уряду Лінда Чокер заявила, що Англія не тільки не підтримає пропозиції про збройну допомогу для боснійських мусулман, але навіть може відкликати свій військовий контингент з району конфлікту. Тепер у колишніх югославських республіках є 2,500 англійців, що входять до складу миросносних сил ООН. Виступ Лінди Чокер підтримав міністер оборони Англії Арчі Гамилтон. Їхнє становище засвідчує незгоди в британському уряді щодо боснійського конфлікту. До останнього часу прем'єр-міністер Джан Мейджор підтримував ідею воєнного втручання, необхідного для припинення сербської агресії.

Зовсім інакше зареагували на нове становище Вашінгтону в Парижі. У вівторок звідти повідомили, що в Адріятику для можливої участи у воєнних діях на Балканах відходять літаконосець „Клемансо".

Тим часом в Хорватії продовжується артилерійський поєдинок між хорватськими військами і сербськими бойовиками в районі Країни. В напрямі міст Бенковац і Обровац хорватським військам вдалося вклинитися на сербську територію на 20 кілометрів. Хорватський генерал Свєто Лєтіца запропонував сербам припинення вогню під умови, що вони відведуть свої війська на 2 кілометрів від узбережжя Велебитської затоки Адріятики. Рада безпеки ООН вимагає від Хорватії не лише припинити вогонь, але й відвести війська на попередню лінію. З останніх повідомлень стало відомо, що хорвати захопили понад десять сербських населених пунктів, звідки втекло практично все населення.

В. Гавел вибраний президентом Чехії

Прага, Чехія. — У вівторок, 26-го січня, чеський парлямент вибрав першим президентом республіки Вацлава Гавела — першого і останнього президента демократичної Чехо-Словаччини. За попередніми даними, за нього проголосували 109 з 200 депутатів обох палат парляменту. Цього виявилося достатньо для обрання відомого драматурга і правозахисника на пост президента. Кандидатуру В. Гавела висунула правляча чотирипартійна коаліція на чолі з прем'єр-міністром Чехії Вацлавом Клаусом.

Суперниками Гавела були кандидат комуністів (найбільшої опозиційної партії в Чехії) Марія Стіборова і Мирослав Сладек — кандидат крайньо правих партій. Виступивши у той же вечір на телевізії, президент Чехії заявив, що своє головне завдання вбачає „у підтриманні політичної стабільности і захисті політичних та громадянських прав населення".

Під час обговорення кандидатур на пост президента

(Закінчення на стор. 4)

ПРИПИНЕНО УПОВНОВАЖЕННЯ ДЕПУТАТА С. ГУРЕНКА

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 25-го січня, розпочалася пленарна сесія Верховної Ради України, на якій парлямент ухвалив постанову про негайне припинення уповноважень народного депутата України Станіслава Гуренка.

Наступною точкою було обговорення проєкту про соціяльно-економічне становище та заходи Уряду щодо його стабілізації й соціяльного захисту населення. Частина депутатів вважала, що проєкт треба прийняти за основу, інша частина депутатів вимагала перенести ухвалу до ознайомлення з програмою дій Уряду на 1993 рік. За це проголосувало 267 депутатів.

На вечірньому засіданні голова антимонопольного комітету Олександер Завада виголосив доповідь, а депутат Олександер Барабаш зачитав проєкт закону про антимонопольний комітет. Депутат Олександер Ємець зазначив, що згідно з цим проєктом виглядає, що антимонопольний комітет має ознаки і функції правосуддя, а якщо так, то він має підпорядкуватися не Кабінетові Міністрів і не Президентові, а тільки законові. Депутат зі Львова Іван Макар відверто назвав проєкт антиконституційним. Ухвалили доопрацювати його і розглянути одночасно з законом про Кабінет Міністрів. Без особливих дискусій депутати ухвалили проєкт закону про нотаріят.

Наступного дня депутати затвердили на становище голови Національного Банку України Віктора Ющенка, який до цього був заступником голови правління Агропромислового Банку. Внесено зміни до статтей закону про хабарництво та боротьбу зі злочинністю. Змінена стаття 15 Карного кодексу України, де йдеться про необхідну оборону. Національній Гвардії надано право виконувати функції охорони разом з міліцією.

У перерві з ініціятиви групи журналістів відбулася пресова конференція депутатів Дмитра Павличка, Леся Танюка, Івана Драча та Володимира Яворівського. Вони відповідали на питання з приводу публікації в газеті „Товариш", яку видає Соціялістична Партія, „документу", де згаданих авторів звинувачено в тому, що 1973 року вони надіслали лист до Спілки Письменників України та до голови КҐБ СССР Андропова з засудженням антисовєтської діяльности дисидентів і правозахисників братів Горинів, Михайла Осадчого, Вячеслава Чорновола та інших. Депутати переконливо довели, що це фальшивка, бо й підписи зовсім не відповідають справжнім.

В АМЕРИЦІ

ПІДТРИМАВШИ ІНІЦІЯТИВУ України стати без'ядерною державою, керівництво Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) спільно шукатиме шляхів розв'язання цієї проблеми, заявив генеральний секретар НАТО Манфред Вернер. Це на його думку дасть можливість Україні приєднатися до програм Старт-1 і Старт-2. Оскільки одним з ініціяторів цих програм є ЗСА, то Україна повинна офіційно отримати запоруку гарантій, що відповідальність за її безпеку ЗСА візьмуть на себе.

В АТМОСФЕРІ ОСОБИСТИХ і партійних перемог демократи минулого четверга вибрали нового голову Демократичної партії — Дейвида Вілгелма. З вибором нового голови демократи також отримали цілий ряд ясних вказівок від партійного активіста Стена Ґрінберга, зокрема, пригадку щоби не забували, що їхні завдання з вибором президента Билла Клінтона не закінчилися. Тепер, на його думку, перед ними куди складніше завдання переконати всіх виборців, що віддали свої голоси для Росса Перо щоби перейшли до демократів. Він також нагадав ім, щоби пам'ятали, що демократи виграли завдяки провалу Республіканської партії, а не своїми власними силами. „Подумайте, що було б сталося, якби голоси Р. Перро були віддані Дж. Бушеві — тому починайте працювати негайно.

У НАСЛІДОК ЗМЕНШЕННЯ замовлень на військові і комерційні літаки три найбільші летунські виробництва у ЗСА повідомили, що зменшують кадри своїх працівників на тисячі осіб у наступних місяцях. Фірма Претт і Вітні з осідком у Гартфорді, Конн., звільнить продовж наступних двох років 6,700 працівників з того 1,800 вже того тижня. Згадана фірма виробляє джетові мотори для літаків. Найбільше світове виробництво літаків, компанія Боінґ, заявила, що скорочує виріб всіх моделів літаків, почавши від Джамбо джетів до літаків типу 737. Це в свою чергу, на думку аналітиків, загрожує звільненням 30,000 працівників. Корпорація МекДонаннел Даґлас, повідомила що вона звільнить приблизно 8,700 працівників. Найбільш потерплять стейти Коннектикат і Вашінґтон.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН вибрав Томаса Пікерінґа, професійного дипломата, на амбасадора ЗСА до Москви. Це перше амбасадорське призначення нової Адміністрації. Пост московського амбасадора був необсаджений від часу, як Роберт Стравс, вашінґтонський адвокат і колишній голова Демократичної партії, виїхав з Москви після американських президентських виборів у листопаді 1992 року. Т. Пікерінґ, якому 62 роки, є одним із тільки трьох професійних дипломатів з вищим стажем, який в закордонній службі працює від 1959 року та сповняв службу в таких країнах як Занзібар і Танзанія та був амбасадором ЗСА до Ізраїля, Йорданії, Ель Сальвадору, Ніґерії та Індії.

У КОНҐРЕСІ ЗСА почалася наявна революція проти обіцянки президента Билла Клінтона у передвиборчій кампанії про знесення заборони гомосексуалістам служити в американських військових формаціях. Гостро проти цього виступають також керівники всіх військових з'єднань, як також і шеф штабу об'єднаних військових керівників генерал Колін Повелл. Політичні спостерігачі твердять, що настоювання Президента на скасуванні існуючих військових правил в цій справі може пошкодити загальним планам його політики, а то й відложенню таких важливих законопроєктів, як безплатні відпустки працівників у випадках народження дитини чи хвороби когось близького та програм Крайового інституту дослідів.

У СВІТІ

В КИЄВІ ЦИМИ ДНЯМИ відбулося засідання Священного Синоду Української Православної Церкви Київського Патріярхату під головуванням Митрополита Філарета, заступника Патріярха Київського і всієї України Мстислава. Синод прийняв рішення про участь Церкви в торжествах з нагоди 75-річчя від дня проголошення Четвертого Універсалу Центральної Ради Української Народної Республіки та про відзначення 60-річчя Великого голоду 1932-33 років. Згідно з постановою Синоду, у п'ятницю, 22-го січня, було відслужено Молебень подяки за створення української держави, а також Панахиду за душі поляглих у боротьбі за волю України. Панахиду за жертви голоду буде відслужено 9-го травня ц.р.

УРЯД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ вирішив вивести своїх військовослужбовців зі складу контингенту ООН, котрий перебуває на Корейському півострові від 1953 року. 36 вояків і один старшина залишить Південну Корею в середині березня ц.р. До останнього часу британці не брали участь в патрулюванні демілітаризованої зони, виконуючи переважно церемоніяльні функції в Сеулі.

НА З'ЇЗДІ ПРАВЛЯЧОЇ партії Мадярський демократичний форум прем'єр-міністрові країни Йожефові Анталлові вдалося зберігти керівництво і залишитися на чолі мадярських демократів. Уряд Й. Анталла — єдиний в Европі, який уцілів після „оксамитних революцій", коли на зміну комуністичним урядам прийшли демократи.

ЧЛЕН ПАРЛЯМЕНТУ ІТАЛІЇ від неофашистського руху Антоніо Парлято звернувся із запитом щодо 17.5 міл. дол., яких не сплатив в італійську скарбницю, як свій податок, всесвітньо відомий футболіст Дієго Марадона. Він грав у дружині „Неаполь" до 1991 року, коли його звинуватили у вживанні наркотиків, відтак переїхав до Арґентини. Тим часом стало відомо, що італійська фірма „Діярма", яка належала Марадоні, принесла йому в 1992 році мільйонові прибутки, однак податку вона не сплачувала. Депутат Парлято запитав також, до якого способу вдадуться власті, щоб повернути гроші.

М. ПИЛИПЯК СТАВ ЧЕМПІОНОМ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ УНС У 1992 РОЦІ

М. Пилип'як

Я. Билень

С. Гавриш

Т. Бутрей

Джерзі Сити, Н.Дж. — Висліди річних підсумків організаційної праці УНСоюзу за 1992 рік виявили, що найбільше нових членів — 38 — придбав Мирон Пилип'як, заступник секретаря 496-го Відділу у Сієтл, Ваш. На другому місці з 36-ма новими членами є Ярослав Билень, секретар 17-го Відділу у Чикаґо, Ілл., а на третьому місці Степан Гавриш, головний контролер УНСоюзу, який приєднав до 83-го Відділу 35 нових членів.

Найкраще вив'язалася з організаційної праці мала Округа Вілкс-Беррі, Па., виконавши річну квоту на 114%. Головою Округи є Тимко Бутрей і він сам, як секретар 164-го Відділу, придбав 25 із 40 нових членів, приєднаних у 1992 році. На другому місці поміж Округами є також мала Округа Бостону, яка приєднала 27 членів і виконала квоту на 90%. На третьому місці, виконавши квоту на 87%, є Округа Ню Гейвен. Відділи цієї Округи здобули 52 нових членів.

Найбільше число — 157 членів — здобула найбільша Округа УНСоюзу у Філядельфії, головою якої є С. Гавриш. На другому місці щодо кількости числа членів є Округа Чикаґо із 120 новими членами, а на третьому Округа Ню Йорку з 90 членами.

У Канаді найбільше число нових членів — 24 — приєднала Олександра Дольницька, секретарка 434-го Відділу у Монтреалі. По 11 нових членів дали Ліліян Заневич і Ярослава Зорич, секретарки Відділів 441-го і 432-го. Перше місце поміж Округами взяла Округа Монтреалю з 39 новими членами та виконанням квоти на 78%.

Більш детальні звіти будуть подані за короткий час. Головний Екзекутивний Комітет щиро дякує всім довголітнім організаторам за їх віддану працю, яка принесла у 1992 році 1,293 нових членів, забезпечених на 10,115,700 дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Тимчасова структура Евразії

Безпосередньо після розвалу совєтської імперії 11 колишніх членських Республік СССР, які проголосили державну незалежність, створили так звану Співдружність Незалежних Народів (СНД). Цей новий твір породжував спершу у декого острах, що це підмінка СССР або перехідна стадія відродження імперії. Так не було і не є. СНД ніколи не був державою ані державною надбудовою. У постановах з'їздів у Мінську та Альма Ата прийнято три основні постанови: 1) Членські держави одні одним гарантують непорушність кордонів. 2) Ні одна членська держава не може втручатися до внутрішніх справ — іншої і 3) Усі спірні справи мусять лагодитися у переговорах, за взаємною згодою.

За два роки від того часу багато змінилося і дещо викристалізувалося. Деякі країни, як Грузія і Вірменія, переходили шлях екритий кривавими жертвами, — подібна ситуація у Молдавії. Друга після Росії найбільша територією і населенням Україна встигла зорганізувати власну армію. В усіх країнах, включно з Росією і Україною, на перше місце всіх проблем висунулася проблема економіки. Перехід від контрольованої системи марксизму до системи вільного ринку стрінув і в Росії і Україні поважні труднощі. У зв'язку з ферментом, що його створила економічна криза, та у зв'язку з хаосом при переході від диктатури до демократії — зродилося і в Росії і Україні злочинство. Виринула проблема замінити постанови початкових з'їздів лідерів членських держав СНД — обов'язуючим статутом.

22-го січня ц. р. відбувся знову такий з'їзд у столиці Білорусії — Мінську. Україна, Молдавія і Туркменістан не підписали статуту, який вимагає ревізії — його текст мають змінити до зустрічі, яка передбачена на 30-го квітня в Єревані у Вірменії. Але президент Леонід Кравчук, який репрезентував Україну разом із прем'єром Леонідом Кучмою та заступником голови Верховної Ради Василем Дурдинцем, заявив журналістам, що делеґація України „не вертається з порожніми руками". Підписано 25 документів, з яких 19 стосуються економіки. Підписано документ про спільну боротьбу проти злочинства. Головуючий на з'їзді у Мінську голова Верховної Ради Білорусії Станіслав Шушкевич заявив, що наради були „згідливі й конструктивні". Це привична куртуазійна формула, але насправді треба вірити, що не було гострих суперечок, бо всі тамошні державні діячі здавали собі справу, що покищо така міждержавна співпраця в рамках СНД потрібна. Не тільки Україна, але й усі інші члени Співдружності дбають, щоб їхня державна незалежність не була загрожена верховодською амбіцією Москви. Немає сумніву, що Росія прагнула би бути чимось більше, як тільки „першою між рівними". Вказує на це проект Міждержавного банку, який виринув на місце Центрального банку — у Москві. Коли Україна вже відірвалася від системи рубля, то це тільки питання часу введення гривні і якоїсь виміни маловартних купонів.

Прихильники думки, щоб „негайно" виступити із Співдружності, забувають, що ні одна країна у світі не всилі вести політику економічної ізоляції. Співдружність автоматично стане зайвою, коли настане стабільність політичних і економічних відносин в Україні й інших державах Евразії, — коли виявиться, чи Росія залишиться федерацією різних азійських країн, чи звузиться до меж колишнього Великого Московського Князівства. Україна не є економічно самовистачальна, особливо не має нафти й ґазу, вона мусить вести товарообмін і торгувати в першу чергу з сусідами. Не тільки Україна відродилася державно еволюційним шляхом, але ввесь евразійський простір переживає і переживає процес еволюції.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до Редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Бараболяк

ПРО ГРУ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ В УКРАЇНІ

Категоричним імперативом української політики під цю пору є організація і втримання одноріднoго й одностайного політичного фронту проти залишків партократії. Маючи сильну організацію і владу на місцях, а що важливіше — могутніх покровителів у Москві, вони є силою, з якою треба рахуватися і якій одним фронтом розумно протиставитись. Таким фронтом був Рух перед розколом у ньому. На вияв політичної розмаїтості у багатопартійності, — чим тішаться демократія, — ще не прийшов час. Повна консолідація демократичних сил на принципах демократії, але під одним дахом, це політична під цей момент конечність. В чому причина, що у нас нема повного розуміння тієї вимоги часу?

Лідери українського визвольного руху дозрівали у в'язницях, інші формувалися духово у безділлі і безпомічності над Ізаром і Гадсоном, і там будували вимріяну Україну. Тут джерело українського політичного романтизму. Політичний романтизм перших дав проречистий вияв у віршах, поезії. Ті можна снувати навіть, коли у тебе немає олівця, ні паперу. Родилися шевченки, які вірили у силу слова, хоч феномен Тараса неповторний. Пам'ятаєте, як ці перші відвувачі з України годували нас у виступах своїми поезіями у вірі, що роблять тим величезне на нас враження?

Романтизм напрямних української політики проявляється головно у вірі у здійснення справедливости, в перемогу правди в політиці. Доказом цього оце покликування на Пункти Вілсона, ООН, Гельсінкські Договорення та подібні документи, які є доказом намагання принаймні прикоротити щонайменше ефекти панівного у міжнародних стосунках насилля. Та, на жаль, всі ці гарні ідеї, це покищо тільки задуми, а в політиці далі паном-брутальне діяння насилля, і в коренях міжнародної політики таки воно. Всяка політика, а міжнародна особливо „struggle for power". В українській мові на значення „сили" є м. і. такі слова як міць, влада, повноваження, але не знаю слова, яке б віддеркалило політичну суть „павер". Можна вжити слово, „влада", коли йдеться про змагання про владу всередині держави, але це не виходить, коли йдеться про змаг про міждержавні впливи і перевагу. У цих стосунках термін „павер" означає контролю на противником у тому головно змислі, що йому хоч-не-хоч приходиться діяти як вимагає друга сторона. У нас популярне поняття про „павер" таке, що „її" має той, хто має більше зброї і здатен та готов нею орудувати.

СССР був збройно без сумніву сильнішим від Америки, а розстанув як віск на сонці. Вирішила економічна „павер" Заходу. Чим такий сильний Ізраїль, держава з несповна 4-ма мільйонами населення, сама бідненька? Вирішальну ролю про „павер" тут має інтелектуальний потенціял жидів і що за тим теж іде накопичення фінансових ресурсів, то й контроля засобів інформації. А хіба знаємо яку „силу" має Ізраїль у ЗСА. Навіть Єльцин їздив нещодавно до Єрусалиму поклонитись. Розумно вчинив і Кравчук, коли пішов його слідами. Де здійснювання міжнародної „правди", коли дивитись на те, що твориться в Палестині, чи на теренах кол. Югославії? Безглуздість, і скажу своєрідний романтизм, характеризує політику Саддам Гуссейна, який видимо заперечує дійсність і глупо дає нагоду Америці винищувати Ірак і його економічний і політичний потенціял.

Про ефективність „павер" (німецьке „Macht") рішають безумовно певні матеріяльні засоби і вміння та можливість їх ужитку і застосування („capabilities"), але теж і головно перцепції противника, як він сприйме загрозу, і на неї зареагує. Це ілюструє загальноприйнятий приклад для з'ясування дії і протидії „павер". Бандит з'являється перед віконцем у банку, не показує пістолі, але грозить та вимагає подати йому всю готівку. Касир мабуть прийме, що загроза несерйозна і скаже напасникові „йди к'чортам". Інакше, коли грабіжник наставить пістолю. Касир мабуть піддається погрозі, навіть, коли це не була пістоля, а дитяча іграшка. Теж „павер" гра, небезпечна, але гра. Психологічний фактор тут важливий.

Після завваг про „павер" і її діяння повернімо до дій „сили" в Україні. Якщо йдеться про Америку, то тут діяння „павер" можна сміло охрестити в нашій мові як боротьбу про „владу". Конкретно вона між двома партіями, республіканською і демократичною. Небезпеки про вислід тієї боротьби для держави нема, хоч кількo прийдеться вам вислухати усякого у передвиборчій кампанії. Держава на сильних ногах. В Америці нині один політичний фронт, цей унутріш-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Вода — джерело пального

У фантастичній повісті французького письменника Жуль Верна п. з. „Таємничий острів", автор вкладає в уста одної з своїх дійових постатей таке питання: „А чим люди будуть опалювати доми, коли всі джерела пального на світі будуть вичерпані?" „Водою" — відповів капітан Немо, винахідник підводного судна „Навтілюс", притому маю на увазі, не саму воду, як таку, але її два хемічні компоненти: водень і кисень!"

Хоч цю фантастичну повість опубліковано поверх одну сотню років тому, коли жоден з читачів цієї популярної, фантастичної повісти, не вірив у можливість здійснення прогнози леґендарного капітана Немо, вона все ж таки стала дійсністю на наших таки очах, а єдине, що сьогодні стоїть на перепоні її технологічному використанні — це високий кошт розкладу води на її хемічні компоненти.

Технологія уже давно розв'язала б цю проблему, якщо б не казково низька ціна нафти, один гальон якої, вже у передистильованім виді бензини, коштує не багато більше, ніж гальон ґазованої води, або т. зв. зельцеру чи клаб соди.

Головний компонент води — водень, становить сьогодні вагомий фактор у нашій цивілізації, а конкрет но в рільництві, який забезпечує людство перед марвом голодової смерти. Йдеться тут про те, що водень становить складову частину амонієвої салітри, а через неї усіх добрив, що збільшили многократно збори нашої землі.

Сьогодні вирощуємо водень на промислову скалю, але не з прісної чи морської води, але з нафти, земного газу та коксу, себто з джерел обмеженої кількости.

Ляборабторійно можна розкласти воду на її два основні компоненти (водень і кисень) при допомозі електролізи, перепустивши крізь неї електричний струм. Для продукції водню у великих кількостях, слід користуватися величезними засобами електромагнетної енергії, кошт якої під сучасну пору ще доволі великий.

Тому технологія звертає очі на електричний струм, вирощений при допомозі атомної енергії, проти якої ведуться численні протести людей, свідомих цього, що користування атомною енергією, пов'язане з небезпекою для людського здоров'я. Згадати б тільки Чорнобиль, в якому тільки неувага чи оперативний недолік став джерелом катастрофи та витоку радіяційного випромінювання, що затруїло пів Европи, знищивши докорінно найближче навколля Чорнобиля, не тільки в цьому, але й в наступних поколіннях. Бо атомна енергія — це енергія визволена з ядер атомів матерії.

З уваги на небезпеку радіяційного випромінювання, населення цілого світу влаштовує масові протести проти побудови нових атомних електростанцій, що обмежує можливості користуванням дешевою електричною енергією для розщеплювання води та масової продукції водню, як майбутнього пального для погону автомобілів.

Тому вчені починають продумувати сьогодні дуже серйозно над можливістю запрягти до продукції водню — соняшну енергію. Нещодавно науковці Тексас Ей енд ЕМ повідомили пресу про великий пролом у вирощуванні водню з морської води з допомогою кремнієвих ланок соняшної енергії, занурених в розчині кислотної води, в якій під впливом електричного струму молекули води розщеплюються на атоми кисню і водню.

Згідно з інформаціями представників цієї фірми, ця метода розщеплення води, дає можливість продукувань водень з 13 відс. видайности, причому 10 відс. видайности вважається сьогодні межею економічної видайности, при якій ціна випродукованого водню може вже конкурувати з ціною бензини.

Звичайно, це щойно початки, які натрапляють на цілу низку труднощів. До одної з них слід зарахувати нестійкість максимальної видатности водню вирощеного соняшними кремнієвими ланками, на електродах, на яких нагромаджується кремнієвий окис, що спиняє перетворення соняшного світла в електричний струм.

На думку дослідників досягнення не слід вважати вже досконалими і, мабуть, промине ще багато років, заки вдасться підняти кальорійну вартість водню до такого ступеня, щоб він міг конкурувати, наприклад, з природним газом.

Перевага водню над іншими родами пального основується на його чистому згорянні. Одночасно з поліпшенням процесу вирощування водню проводиться експерименти з погоном водню особових та вантажних автомобілів.

Микола Мушинка

ВИТИРАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ

Як повідомила газета „Slovensky vychod" (6-го січня 1993 року) постановою уряду Словацької республіки з 1-го січня 1993 року, тобто, від дня, коли Словаччина стала самостійною державою, змінюються назви двох східнословацьких сіл: Руський Кручів Свидницької округи відтепер буде називатися Krucov, а Руський Казимир Вороніського округи — Vyšny Kazimir. Немає сумніву, що єдиною причиною цих змін було означення „Руський" в їхніх назвах, яке походить від етноніма „русин", тобто українець.

Уряд Словацької республіки при своєму рішенні напевно виходив з факту, що при останніх переписах населення в обох селах переважна більшість населення записалася словаками. А де тут історична пам'ять?

Та ж уже у найстаршій письмовій згадці про Руський Казимир з 1363 року, це село наводиться під назвою Kaziner Rutinicalias. Отже, під означенням „Руський" — село існує вже 630 років. Минялися назви іменника (Казмир, Кажимир), але прикметник Руський залишався навіть в угорській офіційній назві Oroszkazmer.

Те саме можна сказати і про назву села Руський Кручів, яке в письмових документах згадується від 1390 року, найчастіше під назвою Oroszkrucso.

В офіційному лексиконі населених пунктів Угорщини з 1773 року наведено, що в обох селах живуть русини (Rutheni), які говорять руською мовою (Lingva Rutheniса). В 1900 році з 162 мешканців Руського Казимира 128/80 відс./ зголосилося до руської (української) національности, 27 до словацької, три до мадярської, чотири до „іншої" (прав доподібно жидівської), причому 143 були греко-католиками, дев'ять римо-католиками, а десять — жидами. В Руському Кручові в тому ж 1900 році жило 179 людей. З них 163 (88 відс.) зголосилося до руської, дев'ять до словацької, чотири до мадярської, три до німецької національностей. Всі, крім десятьох жидів і двох римо-католиків, були греко-католиками.

Подібний склад населення був і при дальших офіційних переписах. Наприклад, в 1921 році з 195 громадян Руського Кручова 186 (94 відс.) зголосилося до руської національности і греко-католицької релігії і тільки троє до словацької національности і римо-католицької релігії. Лише після Другої світової війни в обох селах переважна вже словацька національність, хоч там жили ті самі люди, що і раніше, тобто склад корінного населення не мінявся.

У Руському Кручові (на відміну від Руського Казимира, який становить острівець в словацькому оточенні і мовно є пословаченим) люди і досі говорять прекрасною лемківською говіркою.

У Словаччині існує понад десять сіл з коренем „рус" або прикметником „руський" в їхній назві: Руська, Руськів, Руськівці, Руська Бистра, Руська Кайня, Руська Нова Весь, Руська Поруба, дві Руські Волі (у Вороніському та Старолюбовнянському округах), Руська Волова, Руський Грабовець, Руський Потік. В переважній більшості з них люди досі говорять по-руськи, тобто по-українськи, хоч при переписах декларують себе словаками. Мабуть зі страху, щоб їх не виселили з рідного краю, як це було з лемками у Польщі в 1946—47 роках.

Ці назви — красномовні і переконливе свідоцтво того, яке населення заснувало ці села і жило в них цілими століттями. І саме ці історичні свідоцтва декому ріжуть ухо. Нинішні супернаціоналісти хотіли би витерти із людської пам'яті ці наочні історичні свідоцтва, а влада їм іде на руку.

Можна сподіватися, що після Руського Казимира та Руського Кручова, уряд Словацької республіки (посилаючись на „волю народа"), змінить старовинні назви і решту сіл, від яких „руським духом пахне", назви, на які не посмів сягнути ні уряд Австро-Угорщини, ні уряд першої Чехо-Словаччини, ні уряд Словацького штату, ні навіть післявоєнний комуністичний уряд Чехо-Словацької Соціялістичної Республіки. Мабуть тому, що це були тоталітарні уряди, а ми нині живемо в демократичній державі, яка кожному громадянинові гарантує всі права... Крім права на історичну пам'ять.

Ми живемо в часі, коли модним стали радикальні зміни: міняються назви установ, організацій. Пригадаймо, скільки шуму було навколо пропозиції на зміну назви Музею української культури у Свиднику, яку все ж таки вдалося відстояти (покищо), тоді як назви інших українських установ (театр, ансамбль, радіо) помінялися. Тепер справа доходить і до зміни назв населених пунктів.

Я не знаю чи ініціятива про зміну назви Руського Казимира та Руського Кручова вийшла від громадян названих сіл, чи від „вищого начальства". Одне знаю точно, що майбутні покоління, які виростуть в цих селах, захочуть знати, хто були їхні предки. І коли вони познайомляться із своєю історією, не будуть мати найменшого сумніву, що їх предки — русини-українці. І будучи гордими на свою первісну національність, вони напевно повернуть собі і первісну назву свого села. Дай, Боже, щоб так сталося якнайскоріше!

СТАЛО ВІДОМО, ЩО тільки двоє кандидатів поведуть боротьбу за пост президента Литви. Ними є Альґірдас Бразаускас і амбасадор Литви у З'єднаних Стейтах Америки Стасіс Лозорайтіс, якого підтримують праві партії і рухи, в тому числі Саюдіс, а також центристські і соціял-демократичні сили. Передвиборна кампанія почалася в суботу, 23-го січня. Перша рунда дійсно демократичних і загальних виборів президента відбудеться 14-го лютого ц.р.

Петро Балей

ЮНА ЗІРКА НА ПОЕТИЧНОМУ ФІРМАМЕНТІ УКРАЇНИ

II

Рятуючи дитину від неминучої смерти, мати, Галина Івченко, вивозить Віку в Москву. Вірші написані на чужині сповнені туги. Ностальгію намагаються мати й доня зацитькувати українською піснею на два голоси:

„...Та лунали в серці мамині пісні.
І хилилася калина в полі.
І журилась Україна без долі". (1989)

В останньому вірші позначеному 1989 роком, мабуть, більше в епічному характері, ніж ліричному, Віка заторкує соціяльну проблему марксистського аморального суспільства на фоні зруйнованого родинного життя. Віка не єдина жертва цієї всенародної трагедії, яку зготовили мільйонам українських дітей їхні нерозумні діди, повіривши в спокусливі теорії тупоголового німця, Енгельса, який щастя комуністичного суспільства убачав у колективно безвідповідальному статевому житті, а дітей зразу відсилав під опіку безсердечної державної бюрократії. Він писав у своїй „Історії родини":...„жінки (і мужчини) будуть спілкуватися згідно своїх почувань, поки любовна пристрасть триватиме"..., а „Приватне домоведення (традиційна родина) переміниться в суспільну (читай: в державну) індустрію. Опіка над дітьми та їх освіта й виховання будуть одним із завдань цілого суспільства" — тобто державної бюрократії, бо суспільство, як таке, одиниця недільна.

Горе дітям, унукам і правнукам тих батьків, дідів і прадідів, які відрікаються своїх віковічних традицій і здаються на чужий розум! Те горе з відчуттям страждання передає нам Віка епічно — без тіни сентиментальности, у вірші „Обговорення", уривок з якого подаємо:

Ми в клясі обговорювали нині
тих тат, що приїздять на іменини
і тичуть подарунок нам в долоні,
щоб знову рік прожити в телефоні.
Його портрет усміхнений в кімнаті.
А я б хотіла з ним порозмовляти,
щоб він мені думки свої довіряв
і, як дідусь, любив мене без міри.
(1989 р.)

З усіх шести віршів, позначених роком 1990, чотири написані в Києві: вже цитований „Реквієм", „Молитва" („Я про одне Всевишнього молю: Храни людей, яких я так люблю!...... Храни, Господь, людей, яких шаную"), „Журавлі", „Руді вірші". Із них ще в цілості процитуємо „Журавлі":

Летить по небу журавлиний клин —
посланець із минулого століття.
Де взявся він серед димів і сміття,
мов сирота, у просині один?
Старий вожак минає наш масив
і повертає в бік Пущі-Водиці.
Невже ж не знає безталанна птиця,
що там реактор трави оросив?
І ми злітаєм, мов би журавлі,
хоч вже давно відбилися від клину —
безсилі врятувати Україну,
найкрасивішу часточку землі.
1990 р.)

З чотирьох віршів, написаних в Москві: „Ностальгія", „Біля іменинної свічки", „Співачка" і „Прощання". Найбільш прикметний для долі поетеси — це „Біля іменинної свічки":

Стікає віск, сплітаючись в слова.
В них застигають миті і хвилини.
Мій ангел ще живий. І я жива.
У нас сьогодні спільні іменини.
Він невідступно слідує за мною
невидимою постаттю німою.
Нечутно голову кладе на плечі,
благословляючи мій сон під вечір.
Страждаючи, зі мною пише вірш.
Нещасний!
Раптом знов його впізнаю
як відблиск у очах гостей моїх
за чашечкою чаю.
(1990 р.)

Закінчення буде.

Потрібна негайна допомога втікачам в Австрії

Українське Центральне Допомогове Об'єднання в Австрії щиро дякує за всі дотеперішні пожертви на харитативні цілі нашої установи для потребуючих втікачів та на „Поміч Україні". Просимо й у майбутньому не забувати тих потребуючих біженців в Австрії, якими постійно опікуємося. Без вашої допомоги ми не могли б помагати просто з браку фондів, які цілий час збираємо. На весні 1992 року прибули перші втікачі з Югославії, переважно з Хорватії, де серби розпочали криваву, жорстоку і безпощадну війну „етнічної чистки", загарбницьку в ім'я „Великої Сербії", що має постати коштом всіх інших націй в тому числі й українців, бо не хочуть йти до сербського війська і боротися за чужі інтереси. Досі маємо 40 втікачів з Хорватії (з того вже 3 родини виїхали до Австралії, а решта 29 ще зісталися). Тепер з Боснії приїхало знову 161 брутально прогнаних українців, які там жили вже понад сто років, а тепер були змушені кидати все і лиш з тим втікати, що могли взяти зі собою. Їхні хати, їх доробок, церкви, культурні доми і т.п. все серби знищили і спалили. Добре, що життя врятували, бо таки багатьох вбили. Вони всі хотіли б їхати до Канади, 190 осіб. Не враховано сюди втікачів з інших країн, які перебували в Австрії, бо Австрія визнає лише втікачів з Югославії, а інших ні, бо в їх країнах нема вже політичних переслідувань. Вони живуть по всій Австрії, шукають праці. Досі зібрано 36,646 шілінгів і в Австрії 15,795 ш., а на допомоги видано 59,711 ш., з того в Австрії 27,000 шілінгів. Недобір покрито з каси УЦДОА. Наприклад, на поміч дітям з Чорнобиля 12,500 ш., які вліті (63 дітей) перебували в Тиролю (Куфштайні, по 3 тижні) з Івано-Франківська. Від УЦДОА займалася ними Наталія Радловська з Куфштайну, член Управи УЦДОА о. радник Іван Дашковський, бо це належить до його душпастирства в Зальцбурзі. При чому зазначуємо, що в 1990-92 рр. ми вислали через СКВУ в Торонто на „Поміч Україні" 50,760 ш. та через українські видавництва Біблії, книжки і часописи на суму 36,288 ш. Разом 87,048 ш. з фондів, зібраних в Австрії. Проведено також збірку зимової одежі й взуття при помочі парафії, нашої церкви і братства. Домівку дав нам о. парох безплатно до користування. Влаштовано при їх помочі свято Миколая для 40 дітей-біженців й обдаровано подарунками. Нашими найбільшими жертводавцями були ЗУАДК, як звичайно, Митрополит Сулик зі ЗСА та Єпископ Іван Прашко з Австралії. Всім нашим жертводавцям щира подяка за поміч. При цьому зазначуємо, що в Австрії лише УЦДОА займається допомогою втікачам і тому на адресу УЦДОА (с/о д-р С. Накович) просимо посилати пожертви, бо є також тут такі, що дезорієнтують наше громадянство фальшивою інформацією. На „біло" працюють лиш деякі біженці, а решта на „чорно" і як поліція зловить, то карає. Якби дозволити втікачам працювати, то ми не мали б проблеми з ними. Маємо родини з малими дітьми (понад 40), самітніх (20), старих пенсіонерів (9) та мішані подружжя (20), переважно з хорватами і сербами. Решта — родини з дітьми. Тепер зима і мешкання треба огрівати. Дітей посилають до школи. Провадяться курси англійської мови безплатно. Покищо лише 14 родин дістали спонсорства, а з них деякі мали вже інтерв'ю та покликані на лікарські обстеження — знак, що незабаром поїдуть до Канади. Люди дуже нетерпеливі, бо не мають постійної праці. Просимо допомогти втікачам, поміч потрібна негайно!

Пожертви просимо надсилати до ЗУАДК у Філядельфії з поміткою „для УЦДОА": UUARC, 1319 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

Управа УЦДОА у Відні
Д-р С. Накович,
голова УЦДОА і
представник ЗУАДК.
Австрія

Про гру...

(Закінчення зі стор. 2)

ній. В Україні? Їх хоч три. Перший і найгрізніший то цей зовнішній проти Москви. Другий унутрішній з партократією; а у партократів подвійна льояльність: до України і до Кремля. Вони не від того, щоб не бути підніжками Москви, але з другого боку бояться втратити свої привілеї і впливи без „братньої підтримки". Третій фронт — істинно внутрішній — це той чисто політичний. Він проявився чітко у розбитті Руху. Його ознакою боротьба між лідерами всередині держави за владу. В тому випадку англійське „поверстраґл" можна сміло перекласти як „боротьба за владу", бо тут насправді ідеться про „владу". В інших двох фронтах боротьби йдеться про життєве, саме існування держави. Тут той сам сенс концепту „поверстраґл", про який була мова наприклад у конфлікті „холодної війни".

То ж спитаймо себе: може нинішня Україна відстояти „поверстраґл" на три фронти?

Щоб устоятись на таких трьох фронтах політичної боротьби, Україна мусить підбудувати дуже сильний „паверцентр". На мій погляд зародком такого центру ставав Рух. Опінія світу й інші держави видимо визнавали таку ролю Руху. Президент Кравчук виразно натякав, що уважає Рух силою, на якій готов спертись у його намаганні закріпити державність України. Станули тому на перешкоді деякі політичні романтики, які ще не второпали, що в цю епоху тільки „Реальполітік" може мати успіхи, а в її корені ефективна „павер". Не сила фразеології і шляхетних намірів. У нинішньому світі ці вартості кредиту не мають.

„Ні, про слідство я говорити не буду..."

На запрошення Всегромадського Комітету для відзначення 50-річчя УПА в Ню Йорку прибули і взяли участь в святкуванні дві незвичайні гості: дружина Головного Командира УПА, генерал-хорунжого Романа Шухевича — Т. Чупринки Наталія і дочка Марія Шухевич-Трильовська. Вони побували ще в інших містах ЗСА і про її відвідини-зустрічі появилися вже цікаві інформації. Обидві дорогі гості побували і в Чикаго, однак реляція про це, через непередбачену перешкоду, не могла появитися у відповідному часі. На основі прочитаного, зокрема цікавого допису Богдана Казанівського „Публічна сповідь" (це розповідь дочки Марії Шухевич-Трильовської) дозволю собі передати інтерпретацію засуханого в Чикаго, в часі зустрічі 29-го листопада 1992 року.

Це були для мене перші подібні публічні свідчення, кожне в іншому аспекті. Розповідь дружини Наталії розкриває частину технології спецслужб КҐБ спроб розпрацювати упівське підпілля через найближчі особи. — Отже є імітування засідки спеціальним відділом КҐБ з метою „відбити" її в дорозі, щоб Наталія могла написати до свого чоловіка листа, а вони вже „уможливлять" дістатися до нього. Була і криївка по дорозі, і „конспіративне" зав'язування очей і інші конспіративні протизаходи, все таки Наталія від самого початку сумнівалася: стрілянина була, але чомусь стріли всі скеровані були вгору (в час мнимої засідки), в криївці, де її тримали „визволителі", вона чула з поверхні крики пастухів, різні інші голоси і подумала: „Це неможливо, що наші були такі необережні". Пані Наталія говорила ще про друге „відбиття" її, щоб повернути до... слідчої камери. Для того її тримали так довго в слідстві (3 роки), щоб пробувати дійти до Командира... Допити були страшні, і це залишилось як пекуча рана. Тому вона вимовила ці слова: „Ні, про слідство я говорити не буду..." Щойно на конкретне питання з залі, „чи били", здригнувшись, відповіла: „Били, страшно били, і не тільки мене, били всіх наших жінок... шкіра тріскала, прискала кров... І хотілося кричати: „Нехай ніколи більше ніхто не б'є жінок, дівчат тільки тому, що вони любили, що були вірні..."

Розповідь дочки Марії Шухевич-Трильовської, яку арешт зустрів чотирирічною, це ретроспективне свідчення про „психологічне опрацювання" для того, щоб дочка стала ворогом батька, ворогом самостійницького Руху. Її і брата Юрка приміщують в Дитячому домі, спершу в Чорнобилі, відтак, мабуть, через близькість лісів і можливість дій УПА, їх перевезли до Донецька. Її запишують на зовсім інше ім'я, як дитину вбитих батьків, і вона росте з переконанням, що арешт був здійснений гестапом, а мати вбита. Її адоптує вчителька, але після спроби викрадення її в 1948 році братом Юрком прибрана мама віддає її знову до Дитячого дому. Над нею сильно „працюють", щоб „гарно" виховати її як „справжню советську людину".

У березні 1950 року приїхало аж кілька генералів і вели з нею окремі розмови. „Я щойно по роках почала розуміти, для чого це було, тоді я жила в цьому „світі", була вже по-їхньому зформована, малій дитині імпонувало те, що їй вділяють стільки уваги, хоча і в цей час були моменти, що мене потрясали. Наприклад, була вчителька Гречинка, яка постійно нагадувала: „Вчися, тобі треба вчитися... ти здібна, такого батька дочка...", а я відразу: „Якого батька? Якого батька?" Однак вчителька мовчала. Її лицерем, її добрим духом був брат Юрко. Вона з теплом і ніжністю згадує його листи, які були тією ниткою, за якою вона поволі поверталася до свого роду, до України. Навіть її повернення до Львова не було таке легке — хотіла і настоювала повернена була чомусь (може, мовна перешкода — володіла тільки російською мовою!). Яке це щастя, що стрінула на шляху людину з подібною долею Трильовського, також сина репресованої родини.

Зворушливо було чути: „Мамо, згадай, що тобі батько Роман сказав в час останньої зустрічі в 1944 р." І мама повторює його слова: „Наталю, ти знаєш як тебе люблю, але ще більше люблю Україну і не покину служити їй..."

Одна і друга розповідь — свідчення, записане дослівно і становить дуже важливий документ. Велика дяка за це Люсі Самбірській.

Чикагська зустріч відбулась з ініціативи жіночої ланки УПА і при щирій підтримці жіночих організацій Чикаго та околиць. Тієї незабутньої неділі їхня присутність вже була вшанована Многоліттям в церкві свв. Володимира і Ольги — о. Мирон Панчук привітав дорогих гостей, обидві українські християнки гаряче молилися, а опісля захоплено оглядали церкву. Побіч, в Культурному Осередку, чекали вже представниці жіночих організацій і в їх товаристві відбувся спільний полуденок. Тут, при одному столі, відбулась незвичайна зустріч: Наталія Шухевич зустрілась з Орестом Казанівським і його дружиною Сузанною, який знав і пам'ятав „Наталочку ще з дому, ще як дочку о. Романа Березинського зі сусіднього с. Оглядова". А о. Петро Казанівський (з Новиць), батько О. Казанівського, вінчав Наталю з Романом Шухевичем в 1932 році. О. Казанівський згадував, яка делікатна і ніжна панночка була Наталя, улюблениця батька, „і хто б подумав, що її доведеться стільки перенести... Все таки вона не затратила ні давньої теплоти, ні сердечности..." стверджує Орест Казанівський.

О год. 2-ій по полудні заля СУМА вже була виповнена і всі, стоячи, оплесками вітали гостей. Хліб і сіль піднесла „Оксана" — Марія Ріпецька. Святочну зустріч відкрила Надя Ґоляш — „Марійка", вона і провадила тією незвичайною зустріччю з питомою її сердечністю. На початку було слово Марії Пискір „Марічки", вступ до теми: „Доля дружини підпільника-воїна". Посилаючись на приклади, такі численні з нашої недавньої історії, вона сказала, що присутні гості належать до рідкісної категорії людей, які в найбільш трагічний час існування народу обрали дорогу вірности йому, так, як їхні чоловіки, батьки, брати. Це геройський вибір, позначений терпінням, розлуками. Вони були виставлені на перші удари і репресії окупантів. Для повного відчуття драматизму наводить приклад інших жінок, які чекали мужів і синів з фронтів. Війна кінчалась, живі верталися, хто загинув — була пенсія, не було переслідувань. Дружині підпільника не було чого надіятись, її доля виспівана в одній із пісень: „Здобуду Волю, то вернуся, а не здобуду, то не жди..."

Нижче підписана, представляючи дві „неймовірні жіночі долі", подала найважливіші події їхнього життя. Ще заки передано слово гостям, ведуча Н. Ґоляш попросила зложити привіти від організацій-співучасниць: вітали три відділи ОЖ ОЧСУ, ім. Оксани Мешко, ім. Алли Горської і Олени Пчілки в Палатайн, Окружна Управа Союзу Українок, Український Золотий Хрест, Об'єднання Жіночих Організацій міста Чикаго, Сестрицтво Покрова Пресв. Богородиці парафії свв. Володимира і Ольги, Крамничка Сумління. Привіти були дуже сердечні, з обдаруванням. Зі словами привіту виступив також голова Громадського Комітету відзначення 50-річчя д-р Мирослав Харкевич. Серед вітаючих була і юначка Оленка Дрозд, яка вітала гостей квітами.

Розповіді гостей проходили в цілковитій тиші і часто зі сльозами в очах. При кінці багато, дуже багато присутніх підходили до гостей, виявляючи їм подив, пошану та любов. За ті красні вияви людського розуміння і жертвенности велика дяка всім.

Ірина Камінська

В світлу пам'ять інж. А. Качора

Вістка про відхід інж. Андрія Качора у вічність сколихнула всю кооперативну родину діяспори, а також і всю нашу спільноту, якій він був добре відомий своїм журналістичним пером в різних часописах, та власними виданнями праці.

Св. п. інж. Андрій Качор був одним з тих, що долучився до піонерів нових ідей, нового підпільного руху, що після програних визвольних змагань прийняв кооперативну форму організації самодопомоги, яка згодом стала школою загальногромадського і державно-творчого виховання нового покоління.

Вірність своєму народові, віра в його нескореність, ентузіязм і відданість „малим ділам" для великої мети, точність і послідовність у виконуванні своїх обов'язків — це виплекані і прийняті засади тогочасного покоління.

Таким був св. п. інж. Андрій Качор, цьогочасний заступник голови Української Світової Кооперативної Ради, який відійшов у вічність в суботу, 5-го грудня 1992 року, а 11-го грудня ц. р. з катедри свв. Володимира і Ольги в Вінніпегу при численній участі громади і представників різних громадських установ відпровадили його на вічне місце спочинку на цвинтар Всіх Святих у Вінніпегу.

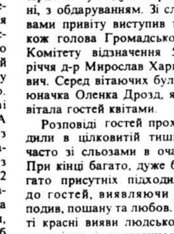
Українська кооперація втратила великого кооператора, ентузіяста ідеалістичних засад кооперації, журналіста — ідеолога кооперації, досвідченого кооператора з рідних земель України та практичного діяча кооперації на гостинній землі Канади.

Як великий ентузіяст кооперативного руху, він був організатором Кооперативної Громади в Вінніпегу, співорганізатором Української Кооперативної Ради Канади та співтворцем Української Світової Кооперативної Ради, заступником голови якої був аж до свого відходу у вічність.

Українська спільнота втратила людину — гарячого патріота України, що все своє життя присвятив ідеї державної незалежности України, реалізуючи її через розбудову кооперації, як допоміжну економічну силу в змаганнях за її здійснення.

Хай його діла стануть для нас заохотою дальшої нашої праці в закріпленні державної незалежности України та добра нашої спільноти, а пам'ять про нього збережеться назавжди.

Українська Світова Кооперативна Рада

В ДЕСЯТУ
І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ,
як з волі Божої
відійшов у вічність
мій дорогий
і ніколи незабутній
ЧОЛОВІК

бл. п. проф.

САМІЙЛО П. МУХИН

П А Н А Х И Д А

буде відправлена
у Торонто, Канада

Спи спокійно, ти вічно будеш жити у моєму серці.

За спокій душі покійного просить про молитви

дружина — МАРІЯ МУХИН

ВИСТУПАЮЧИ У ВАШІНГТОНІ на пресовій конференції, організованій Атлантичною радою, міністер оборони Польщі Януш Онишкевіч сказав: „Президент ЗСА Билл Клінтон і весь американський народ, ймовірно, усвідомлюють той факт, що американська присутність є необхідним елементом безпеки Европи. На мій погляд, Америці не можна йти з Европи, щоб зайнятися порядками у власному домі, а відтак знову повернутися до нас. Тоді буде вже запізно. Історія твориться сьогодні. Не повторіть помилки 1919 року, коли відхід ЗСА з Европи позбавив нас миру. В 40-ві роки Америці довелося повернутися. Хоч сьогодні 'холодна війна' закінчилася, нас чекає тяжка боротьба за мир".

Ділимося сумною вісткою,
що в середу, 27-го січня 1993 р. відійшла у вічність
наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

ГАЛИНА ПАНЧЕНКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в суботу, 30-го січня 1993 р. о год. 10-ій рано в катедрі св. Тройці, Broom St., New York, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила в глибокому смутку:

мужа — МИХАЙЛА
синів —
ОЛЕГА
АНДРІЯ з дружиною і внучкою
ЄВГЕНА з дружиною
МИХАЙЛА з дружиною і внучками
та ближчу і дальшу родину

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У невимовному жалю ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями та земляками,
що у вівторок, 26-го січня 1993 р., у вечірніх годинах
відійшов несподівано у вічність на 84-му році життя
наш люблячий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ТЕСТЬ І ШВАҐЕР

бл. п.

ЄВГЕН ЛУЦЬКИЙ

кооператор, кол. директор Окружного Союзу Кооператив у Станиславові, Зах. Україна, довголітній книговод Українського Конґресового Комітету в Ню Йорку, довголітній скарбник Комітету Станиславівщини, співосновник і кол. книговод Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку, член парафії св. Юра та щирий український патріот.

У глибокій скорботі:

дружина — ОКСАНА
донька — СВІТЛЯНА з чоловіком
д-ром РОМАНОМ АНДРУШКОВИМ
сини —
БОРИС з дружиною ЕРЛОЮ
МАРКО
внуки — ПАВЛО, ОЛЕКСАНДЕР, ІВА
шваґерки —
РОСТИСЛАВА ГАЄЦЬКА з родиною
ВІРА ЛЕМЕХА в Україні
сваха — СОФІЯ АНДРУШКІВ
сестра — ПЕТРОНЕЛЯ БАРИШ у Словаччині
кузен — РОСТИСЛАВ ЛУЦЬКИЙ з родиною
в Україні

ПАНАХИДА в п'ятницю, 29-го січня 1993 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 East 7th Street, Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 30-го січня 1993 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар Gate of Heaven, Mt Pleasant, N.Y

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

39-26 65th Street, Woodside, N.Y. 11377

Ділимося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 22-го січня 1993 р. упокоїлася у Бозі
наша найдорожча і незабутня
МАМЦЯ, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

СВ. П.

МАҐДАЛИНА ЯЦУСЬ

з дому МРОЗЕК

народжена в Тернополі.

Залишила у глибокому смутку:

синів —
ОСИПА з дружиною ЕЛИСАВЕТОЮ
ЮРІЯ з дружиною ОРИСЕЮ МІЛДРЕД
дочку — СОФІЮ ҐОЛЬ
внуків —
ЗЕНОВІЙ МИРОН ЯЦУСЬ
ІРЕНА ЛЮБА РЕСКІН з мужем
ФРАНКОМ
ЛІДА ВІО з мужем ДАВИДОМ
ЯРОСЛАВА ФАУНТАС з мужем
ХРИСТОФОМ
СОФІЯ АРЕНЦІБІЯ з мужем МЕННІ
АЛЕКСАНДРА ГЕЛЕНБРЕХТ з мужем
МАРКОМ
ЙОСИФ ВОЛОДИМИР ЯЦУСЬ
з дружиною ЛІНДОЮ
АНДРІЙ ТАРАС ЯЦУСЬ
ТАЇСА ЯЦУСЬ
БОГДАН ВОЛОДИМИР ҐОЛЬ
з дружиною КІМ
СТЕФАН ІВАН ҐОЛЬ з дружиною ДЕБІ
правнуків —
КАСАНДРА І ДАВИД ВІО
ДЖЕСИКА І БРАЄН АРЕНЦІБІЯ
МАТЕЙ ГЕЛЕНБРЕХТ
ДЖЕНІФЕР І СТЕФАН ҐОЛЬ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 25-го січня 1993 р. в церкві св. Володимира в Елизабет, Н. Дж., а опісля тіло покійної спочило на цвинтарі Евергрін в Гілсайд, Н. Дж.

Проф. Я. Рудницькому присвоєно звання Офіцера Ордена Канади

Оттава (БУП). — Серед канадців, які одержали орден Канади вищого ступня Officer of the Order of Canada, є професор доктор Ярослав Богдан Рудницький з Монтреалю, колишній член Королівської комісії Лоран до-Дантона в роках 1963—71, заслужений науковець і громадсько-політичний діяч. Як відомо, він був основником і першим головою департаменту славістики в Манітобському університеті в Вінніпезі (1949—76), був професором-гостем у Оттавському та викладав у багатьох інших університетах Европи (УВУ, УКУ), Австралії (Сідней, Мельбурн, Аделаїда) та Південній Америці (Куритиба, Сао Павльо, Буенос Айрес).

Як член канадської делегації до ООН він брав участь в міжнародних з'їздах у справі стандартизації географічних назв у Лондоні (1972) та в Женеві (1982). Канадська наука завдячує його ініціятиві і співпраці оснування таких наукових об'єднань, як Канадська Асоціяція Славістів (1954, Вінніпег), Канадське Лінґвістичне Товариство (1954, Вінніпег), Канадський Інститут Назвознавства (1967, Оттава), Канадська Асоціяція Порівняльної Літератури (1967, Чикаго), Міжнародна Академія Гуманістичних і Суспільних Наук Канади (1974, Оттава) й ін.

Від 1952 року проф. Рудницький був постійним канадським делегатом у Міжнародному Центрі Ономастики в Лювені, Бельгія, а від 1984 року його почесним членом. Двічі проф. Рудницький був консультантом Конгресової Бібліотеки у Вашінґтоні (1956, 1977—79), що було спонукою до запрошення його до подібної праці в Національній Бібліотеці Канади в Оттаві (1979—80). При цьому треба теж згадати його участь у багатьох міжнародних конгресах, при чому деякі з них були частинно субсидовані Канадською Радою в Оттаві.

Яр. Рудницький

Серед більш як 2,000 назв наукових публікацій професора більшість відноситься до Канадіяни, в тому міжнародне визнання здобули його бібліографічні огляди Українiка та Славіка Канадіяна в 1951—71 роках.

За свою бібліографічну працю він одержав почесне членство Канадського Бібліографічного Товариства (1977, Монтреаль). Подібне членство надала йому Канадська Федерація Громадянства в Оттаві (1984).

Відзначення орденом Канади з рук Генерального Губернатора Р. Гнатишина присвоєно проф. Яр. Рудницькому передусім за його працю й заслуги для Канади. Проте він широко відомий і в українському науковому світі (кол. Президент УВАН, до 1992 р. УММАН і ін.) та в громадсько-політичному житті (член і Голова екзильного Уряду УНР в 1980—1989 рр. й ін.). В признанні його праці присвоєно йому ряд відзначень (напр., медаля Ю. Барбо за його чотиритомний фолкльор, 1988, а останньо медаля століття КУК, 1992).

При цьому варто зазначити, що перша і єдина українська колекція в Квебеку є колекція проф. Яр. Рудницького в Бібліотеці Ваньє університету Конкордія в Монтреалі (від 1974 року).

В Торонто помер І. Леник

25-го грудня 1992 року у лікарні Гамбер на 88-му році життя помер визначний церковно-громадський діяч Іван М. Леник.

Народився покійний у родині Михайла й Магдалини Леників 4-го січня 1905 року в селі Дрижчів Рогатинського повіту.

1928 року приїхав у Канаду і поселився в місті Монтреалі, Квебек, тут зразу ввійшов у церковно-громадське життя і став членом Української Православної Церкви св. Софії.

Через рік спровадив з України свою наречену, Євдокію, і таки того 1929 року вони одружилися. Парохом громади св. Софії в той час був прот. Володимир Слюзар, він своїм прихильним ставленням до нового іммігранта Леника здобув собі доброго парафіянина й навіть приятеля.

З розповіді покійного знаємо, що о. Слюзар у вільний від парафіяльних обов'язків час читав історично-релігійні лекції своїм членам, з чого молодий Леник багато скористав і ввесь час був вдячний о. Володимирові за те, що від нього він здобув знання історії Української Православної Церкви й українського народу.

В пошукуванні за кращими умовинами життя, пок. Іван опинився з дружиною в місті Ошава, Онт., де став членом української православної церкви і новоствореної організації Українське Національне Об'єднання, (слід згадати, що в тій організації (УНО), покійний був членом до кінця свого життя).

Після кількарічного перебування в Ошаві, Іван Леник з дружиною поїхав в північномайнерські околиці й в місті Вал-дор Кве знайшов працю, де перебув до 1946 року. Маючи вже деяке життєве забезпечення, переселився до міста Торонто, Онт. і тут поселився на постійно.

Торонто, що вже тоді стало найбільшим скупченням українських поселенців у Канаді, було широким полем суспільно-громадської й церковної діяльности для енергійного і надзвичайно активного молодого Івана Леника. Тут він розпрямив свої крила і в короткому часі набув знайомства майже з усіми провідними членами української спільноти.

Влаштувавшись на працю, зразу став членом Народного Союзу і його представником на Торонто, вписався в члени громади Св. Дмитрія, від якої був постійним делегатом до КУК і Суспільної Служби, де кожного року його обирали членом Президії. На всіх Конгресах КУК і УНО та Соборах Української Православної Церкви — він був офіційним делегатом і в них брав активну участь.

В родині Леників росло двоє дітей, син Роман і доня Славка, діти були добре виховані в національно-релігійному дусі. Вони побирали науку в українській і церковно-недільній школі й були членами Союзу Української Молоді Канади.

В 1975 році дружина Леника Євдокія упокоїлася, втрата доброї супутниці життя і старший вік значно притупили активність Івана, а що він був великим любитилем книжки й часописа, це дало йому відпруження й по якомусь часі він знову повернувся до громадських завдань.

В громаді Св. Дмитрія кілька років він був головою, а в час будови храму — головою Будівельного Комітету до часу закінчення будови.

В 1977 році Леник вдруге одружився з вдовою Анною Войчишин і його життя стало більш рухливе, він як добрий оратор часто виступав з промовами на різних зібраннях і бенкетах. Згодом став членом Ордену Св. Андрія і був одним із кращих.

В 1988 році відвідав Україну, побував у рідному селі, взяв грудку землі з могили своїх батьків (нею о. Володимир запечатав його гріб). Вернувшись з України з невимовною радістю розказував про красу і велич Почаївської Лаври, Собору Св. Софії в Києві й других історичних пам'ятків.

З упокоєнням побратима Івана, Орден Св. Андрія стратив доброго і вірного члена, а громада Св. Дмитрія й все українське суспільство — чесного й працьовитого громадянина та щирого жертводавця. Треба згадати, що в списках жертводавців: Колегії Св. Андрія, Конгресу Українців Канади, Світового Конгресу Українців, Фондів допомоги

Св. п. І. Леник

— Україні, Дітям Чорнобиля, українцям у Бразилії та помочі для І. Дем'янюка, грубими цифрами вписані пожертви тієї небуденної людини на ім'я — Іван Леник.

Хай добра пам'ять про того правдивого „самарянина" залишиться між нами на завжди.

Тіло покійного до похорону перебувало в Ридлі Фюнерал Гом, де була відслужена Панахида при великій участи приятелів, знайомих покійного і хору собору Св. Дмитрія, під проводом В. Коваленка. Чисельно зібрались члени Ордену Св. Андрія, щоб віддати останню прислугу своєму незабутньому побратимові І. Леникові.

У вівторок, 29-го грудня, в Соборі Св. Дмитрія о. Володимир Макаренко, настоятель Собору, відслужив чин похорону, при співі чоловічого хору, яким диригував маестро Нестор Олійник, у двох мовах о. Володимир теплими словами попрощав покійного. Довга валка автомобілів спроваджувала тіло покійного Івана на цвинтар Парк-Лавн, де вже була похоронена його перша дружина Євдокія.

Після похоронів, в залі Собору Св. Володимира був поминальний обід, що звичайно називають „Тризною", яким переводив отець настоятель.

Коротко і тепло говорив про покійного голова громади Лев Атаманчук, а голова Ордену Св. Андрія, Відділу Лонг Бренч, Іван Тусюк попрощав покійного й підкреслив велику втрату, яку спричинила смерть покійного. Від організації УНО говорив голова Чвалюк, він згадав про близькі знайомства і співжиття з родиною Леників. Про загальну діяльність покійного в церковному й громадському житті — говорив Володимир Марко і між іншим сказав, довго треба буде чекати, щоб знайшлась людина, яка б заступила нам покійного побратима Івана Леника.

На закінчення обіду вдова покійного Анна висловила щиру подяку отцеві за відслужения Панахиди й похоронного чину, та теплі слова прощання, а хорам і диригентам — за звеличення похоронів своїм співом. Усім присутнім — за участь, а промовцям — за гарні слова про покійного її чоловіка.

В горі й смутку покійний залишив дружину Анну, дочку Ярославу, сина Романа з дружиною Беверлі й троє внуків.

В. Марко

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Український...

(Закінчення зі стор 1)

совєтської армії 1980-их років, але також жорстокі умови військової служби: насильну русифікацію та фізичне і психологічне знущання над рекрутами. „Кисневий голод" представляє і більш універсальну тему поступового занепаду головного героя, який примушений відмовитись від своїх моральних принципів для того, щоб вижити в жорстокій дійсності, в якій він опинився. Відомий американський журнал „Вараєсті" характеризує фільм як „майстерно виконаний фільм, нещадний у представленні жахливих умов служби в совєтській армії".

„Кисневий голод" — це повнометражний дебют молодого, раніше невідомого, українського режисера Андрія Дончика. Фільм виготовила канадська фірма „Кобза Інтернешенел" (попередній дорібок фірми: дуже успішний фільм Ю. Ілленка „Лебедине озеро. Зона", який виграв нагороду кінокритиків за найкращий фільм Канського фестивалю 1990 року) у співпраці з УКСП „Кобза" (Київ) та фірмою „РК Перемога" (Переяслав-Хмельницький).

В листопаді 1992 року відбулася успішна прем'єра „Кисневого голоду" в столиці України. Прем'єра в Північній Америці відбудеться в Торонто в лютому 1993 року. Згодом фільм буде показаний в інших містах Европи та Північної Америки, а також на кінофестивалях в Гонг-Конгу, Сінгапурі та інших містах.

Над фільмом працювали: режисери — Андрій Дончик, сценарій — Юрій Андрухович, Андрій Дончик, продюсери — Марко Стех (Канада), Андрій Дончик, екзекутивний продюсер — Микола Мороз (Канада), головний оператор — Ігор Крупнов, музика — Юрій Саснко.

У головних ролях виступають Тарас Денисенко, Олег Масленіков, Віктор Степанов, Олексій Гордунов, Олександр Міронов, Володимир Станькевич, Ілля Сенацький.

Додаткові інформації про фільм і його розповсюдження можна отримати від продюсера фільму Марка Стеха в торонтонському бюрі фірми Kobza International, 2253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, M8V 1M3; tel. (416) 253-9314. fax: (416) 253-9515.

В. Гавел...

(Закінчення зі стор. 1)

невідомий повідомив телефоном, що в будинку парламенту закладена бомба. Сесія була перервана на 40 хвилин і депутати залишили будинок. Вони повернулися туди лише після детальної перевірки всіх приміщень парламенту. Але бомби не знайшли. Після цього сесія була продовжена.

Як повідомляє агентство АП, невідомий, що погрожував підірвати парламент, належить до ультраправих груп, які таким способом висловили протест проти висунення Гавела кандидатом на президента. Агентство ІТАР-ТАСС подає іншу версію, згідно з якою анонім був прихильником нового президента, обурений тим, як „праві депутати обливали брудом Вацлава Гавела".

У той же день відбулися вибори президента у Словаччині. Ні один з чотирьох кандидатів не набрав необхідних для перемоги 60 відсотків голосів депутатів. Якщо і в другій рунді ні один кандидат не отримає потрібних 60 відсотків голосів, повторні вибори відбудуться за два тижні.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Сербин, О., Монтреаль, КВ	$60.00
д-р Винницький, О. Етобіко, ОН	24.00
Ґавур, М., Кент, ОГ	20.00
д-р Медвіцький, В., Торонто, ОН	20.00
д-р Моцюк, П., Палос Парк, Іл	20.00
Юриняк, А., Лос Анджелес, КА	20.00
Архів Укр. Мед. Асс.	10.00
Аврамчук, М., Кергонксон, Н.Й.	10.00
Біланич, В., Віндсон, ОН	10.00
Іванчев, І., Скарбороу, ОН	10.00
Паніш, А. Трентон,Н.ДЖ.	10.00
Рибіцький, Л., Гантерсвіл, НК	10.00
Самсон, В., Монтреаль, КВ	10.00
Хухра, Д., Кергонксон, НЙ	10.00
Кліш, Н., Філядельфія, ПА	9.00
Бачинський, Е., Парма, ОГ	7.70
Вибачинський, О., Ангейм, КА	5.00
Колос, М., Етобіко, ОН	5.00
Король, О., Монтреаль КВ	5.00
Мартинів, Г., Норт Порт, ФЛ	5.00
Матлаґа, В., Картерет, Н. ДЖ	5.00
Метельський, А., Норт Гемптон, МА	5.00
Миронюк, М., Гамтремк, Миш.	5.00
Ранівська, О., Віндсон, ОН	5.00
Стадник, С., Чикаґо,, ІЛ	5.00
Седлярчук, А., Баффало, НЙ	5.00
Франко, М., Клівленд, ОГ	5.00
Бадинський, О. Фенікс, АЗ	2.00
Проданюк, П., Нортрідж, КА	2.00
Ткач, П., Ляпір, МІ	1.00

Волянський С., Іст Гартфорд, КТ	$15.00
Мацевко, В., Едмонтон	8.00
Куликівський, В., Мейплвуд, Н.Дж.	5.00
Ленська, О., Ню Йорк, НЙ	5.00
Нейлько,, М., Ню Британ, КТ	5.00
Ярмолюк, М., Расселвіл, АР	5.00
Левицький, В., Мейплвуд, НДЖ	3.00
Тимчишин, В., АПО, НЙ	2.00
Оринчак, П., Лорейн, ІЛ	2.00

Гавришків, Ф., Ґошен, ІН	20.00
Кузьмак, Л., Саут Орандж, Н.ДЖ.	15.00
Мерещак, В., Мінерал Спрінґс, ФЛ	15.00
Кіндрачук, М., Ґлен Спей, Н.Й.	10.00
Кулицький, Й., Ст. Леонард, КВ	10.00
Хомко І., Пассейк, Н.Дж.	10.00
Кінаш, М., Дітройт, МІ	9.43
Бавус, М., Рочестер, НЙ	7.41
Духновський, Н., Вест Гейвен, КТ	5.00
Дуркалець, Р., Парма, ОГ	5.00
Король, Г., Ворм Мінерал Спрінґс, ФЛ	5.00
Ликтей, Я., Ютика, НЙ	5.00
Мостовий, М., Джерзі Сіті, Н.ДЖ	5.00
Нащанський, В., Рочестер, НЙ	5.00
Пристай, Д., Рочестер, НЙ	5.00
Серкез, Е., Ірвінґтон, Н.Дж.	5.00

Косарчин, М., Чикаґо, Ілл.	25.00
Снилик, О., Калабасас, КА	23.81
Юриняк, А., Лос Анджелес, КА	12.00
Дудка, М., Філядельфія, ПА	10.00
Костечко, Л. Йонкерс, НЙ	10.00
Стефанишин, Ю., Ст. Люіс, МО	10.00
Хойнацька, Н., ОК Форест, Ілл	10.00
Хоростківський, М., Сарнія, ОНТ	10.00
Гетьман, М. Медіна, ОГ	5.00
Головацький, О., Фт. Лявдердейл, ФЛ	5.00
Грицик, В., Ню Йорк, НЙ	5.00
Корлатович, П., Клівленд, ОГ	5.00
Кучварський, В., Бруклин Парк, МН	5.00
Лузґа А., Ст. Катерінс, ОНТ	5.00
Ручинська, І., Денвер, КО	5.00
Стадник, П., Рочестер, НЙ	5.00
Семенець, М., Гат Спрінґс, АР	5.00
Телюк, М., Стемфорд, КТ	5.00

Когут Я., Філядельфія, ПА	10.00
Стурік, Михайло, Сиракюз, НЙ	10.00
о. Перейма Василь, Люрд, Франція	10.00
Дубас, П., Чертсей, КВ	5.00
Луцишин, Мирон, Колорадо Сіті, КО	5.00
Марущак, Ірена, Кліфтон, Н.ДЖ.	5.00
Салдан Степан, Наелс, Ілл	5.00
Кравчук, Анна, Клівленд, ОГ	5.00
Боярська Ізидора, Маямі Біч, ФЛ	4.00
Білий Стефан, Роял Овк, МІ	3.00

о. Монс. С. Кнап, Міннеаполіс, Мінн.	1,000.00
Паньків Люба, Вінніпеґ, Ман.	50.00
У пам'ять бл. п. Дідик А.	50.00
Колос, Іван, Мілфорд, Мін.	10.00
Пундій П., Чикаґо, ІЛЛ	10.00
Телюк І., Ню Гейвен, Конн.	10.00
Лаврін Іван, Чикаґо, Ілл.	6.00
Гірц Марія, Ірвінґтон, НДЖ	5.00
Олексин, Л., Френклін Парк, Ілл	5.00

Боровик, Д., Оттава, Кан.	100.00
Гуменюк, С. Су. Ст. Мері	40.00
Ансамбль Євшан, Саскатун, Кан.	20.00
Дзюбінський, Б., Еванстон, ІЛ	15.00
Масляк, М., Лейвуд, КО	10.00
Палашевський, В., Р. П. В. КА	10.00
Почтар, Л., Лівінґстон, Н. Дж.	10.00
Бойко, І., Пелетін, ІЛ	5.00
Борисюк, П., Вотерсфілд, КО	5.00
Камінський, В., Вілмет, ІЛ	5.00
Корчинський, П., Янґставн, ОГ	5.00
Ласій, Л., Гакетстсвн, Н.Дж.	5.00
Легета, М., Стерлінґ Гайтс, МІ	5.00
Марушка, Р., Чикаґо, ІЛ	5.00
Максимків, С., Віла Ля Салл, Кан.	5.00
Матіяш, М., Нюарк, Н.Дж.	5.00
Панчишин, С., Кергонксон, НЙ	5.00
Стадник, С., Чикаґо, ІЛ	5.00
Стахів, Д., Мідлсекс, Н.Дж.	5.00

Біда, М. Чикаґо, ІЛЛ	50.00
Опирюк, Я., Ню Йорк, НЙ	40.00
Купровська, А.	15.00
Босий М., Чикаґо, ІЛЛ	10.00
Гнатів, В., Нюарк, Н.Дж.	10.00
Масляк, М., Лейквуд, КО	6.53
Сухоцкий, М., Вейн, Н ДЖ	6.53
Задорожний, С., Клінтон, Н ДЖ	5.00
Кравчук, Я., Філядельфія, ПА	5.00
Ревак, С., Йонкерс, НЙ	5.00

УЛТПА	$50.00
Ганас, Ю., Гамілтон, Онт.	20.00
Нестерук, М., Гартфорд, Конн.	20.00
Росола, К., Фінікс, Аріз.	20.00
Кузів, О., Голливуд, ФЛ	13.00
Гурко, С., Парма ОГ	10.00
У пам'ять бл. п. Купіняка, З. З	10.00
Мацків, Д., Кенмор, Н.Й.	10.00
Ясінська, О., Торонто, Онт	5.00
Олійник, О., Амстердам, НЙ	2.00